

Caroline Amalielund og Ørkild

Trappebæk løber i en dalsænkning mellem Svendborgs morænebakker (tv). I den sydlige del af området dannes flere søer (th).

NATURGRUNDLAG OG LANDSKAB

Caroline Amalielund ligger i det bakkede morænelandskab nord for bymidten. Lunden følger slugten langs Trappebæk og afgrænses på begge sider af skovklædte skråninger. På den østlige side af åen bugter to grusstier sig, den ene tæt på bækken og den anden højt oppe på skrånningen. På den vestlige side løber Caroline Amalie Vej tæt på bækken. Efter skæringen med Tvedvej bliver den til grussti. Bevæger man sig langs stierne opleves de omkringliggende boligområder kun perifert. Kun på det sted, hvor lunden overskæres af Tvedvej, brydes illusionen om at være i en stor bøgeskov.

Mod øst ligger Ørkild Voldsted på en høj, overvejende naturskabt, bakkekam med stejle skråninger. På toppen af bakkekammen vidner det kuperede terræns volde og spidsgrave om, at Ørkild-borgen var et forsvarsanlæg. Fra voldstedet er der flot udsigt over mølledammen, og længere væk ser man de store siloer på Svendborg havn, Tåsinge og Svendborgsundbroen.

I den sydlige del af området flader terrænet ud. Kobberbækken kommer fra modsatte side af Ørkilds Banke. Den løber sammen med Trappebækken, og der dannes et forløb med flere søer. Den største er mølledammen til Øverste Ørkilds Mølle. Den statelige beboelse til Nederste Ørkilds Mølle er bevaret og ligger yderligere 150 m nede langs vandløbet.

Det dramatiske terræn med højdedrag og vandløb er grundlaget for mange århundreders udnyttelse - fra borgen, der med sin høje beliggenhed har ligget i sikkerhed med godt udsyn over byen og sundet, over mølledriftens udnyttelse af vandkraften, til moderne tids rekreative udnyttelse af landskabets herlighedsværdier.

Ørkild voldsteds bakkede terræn, der vidner om tidligere tiders forsvarsanlæg.

Ørkild voldsted ligger på en bakkekam, der skyder sig ud fra morænelandskabet (tv). For at undgå, at området springer i skov benyttes får som en del af landskabsplejen (th).

KULTURHISTORIE

Caroline Amalielund hed tidligere Rottefælden. Ved et besøg i Svendborg i 1829 gav prins Christian Frederik (senere kong Chr.d.8.) og hans ægtefælle Caroline Amalie efter for et lokalt ønske om at opkalde Rottefælde-skoven efter hende. Rottefælden kom derfor til at hedde Caroline Amalielunden. Allerede før navneskiftet er skoven givetvis blevet brugt som lystskov.

I Caroline Amalielunden lå et gammelt skovfogedhus, der i folkemunde blev kaldt "Rottefælden". Omkring 1884 blev der bag skovfogedhuset bygget en ny restaurationsbygning med tilhørende keglebaner af arkitekt Henrik Wandall. Den nærliggende musiktribune vurderes at være ældre. Efterfølgende blev det tidligere skovfogedhus revet ned.

Navnet "Rottefælden" hang dog ved, så Wandalls bygning i dag stadig kendes som Rottefælden. Siden opførelsen i 1884 har der været sommerrevy i Rottefælden, og revyen er den ældste af sin slags i Danmark.

Siden 1976 har BaggårdTeatret holdt til i Rottefælden og sørget for, at der er liv i Rottefælden også om vinteren.

ARKITEKTUR OG BYGGESKIK

I Caroline Amalielunden er Rottefælden den mest markante bygning. Bygningen blev opført i 1880 i historicistisk stil med murede detaljer, rundbuede dannebrogsvinduer og afstemte farver. Bygningen fremstår i blank mur, og de gule tegl står i flot kontrast til de grønne vinduesrammer, det røde træværk, de ornamenterede gavlspar og facadebåndene i rød tegl.

Omkring år 2000 blev der foretaget en større ombygning af Rottefælden, og der blev bygget til flere steder. Den mest dominerende tilbygning er det nye indgangsparti, der ligger på bygningens sydside. I modsætning til den oprindelige bygnings robuste bygningsmasse er der her tale om en let træ- og glaskonstruktion, der leder tankerne hen på tidligere tiders lysthuse; en association, der virker passende til et forlystelsessted i en gammel lystskov.

Ved siden af Rottefælden ligger en lille udendørs musiktribune. Scenen fremstår ligesom Rottefælden i gul tegl med rødt og grønt træværk med udskæringer.

I den sydligste del af området, syd for mølledammen, ligger Øverste Ørkilds Mølle. Anlægget er præget af mange om- og tilbygninger, der viser skiftende mølleseres bestræbelser på at imødekomme tidernes krav til teknologi og bygningsmasse.

Rottefælden set fra Caroline Amalie Vej, henholdsvis fra syd (tv) og nord (th).

På facaden væk fra Caroline Amalie Vej er tilbygningerne meget dominerende (tv). Overfor Rottfælden ligger en lille musiktribune - fotograferet efter renovering i 2012 (th).

Øverste Mølle set fra mølledammen (tv). Mølleanlægget bærer tydeligt præg af mange om- og tilbygninger (th).